

Утім, досвід цього року показав, що розташування даних дисциплін, передбачене існуючим навчальним планом (як показано у графі 1, табл. 1), викликає багато запитань. Адже базові педагогічні принципи систематичності і послідовності побудови навчального процесу вимагають поступового нарощування складності навчального матеріалу з остаточним закріпленням отриманих навиків у рамках тренінгу. За діючим же навчальним планом тренінг з науки «Інформаційні системи і технології в обліку» розпочинається тоді, коли студенти ще вивчають дану науку, до того, як вони в достатній мірі засвоять теоретичний і практичний матеріал, і коли навики, які мають закріплюватись у тренінгу, до кінця іще не сформовані. Таким чином студенти переходять до виконання тренінгу недостатньо підготовлені, не маючи достатньої фундаментальної теоретичної бази та належним чином сформованих базових професійних компетентностей щодо того програмного рішення, з яким вони стикаються в межах тренінгу. Це не дозволяє студентам у повній мірі отримати корисний ефект від тренінгу, оскільки їм доводиться засвоювати в його межах новий, ще неопрацьований матеріал. Зважаючи на це, украй важливим, для підвищення якості навчального процесу, було б перенести тренінг з інформаційних систем і технологій в обліку і розташувати його у 8 семестрі, паралельно із вибірковою дисципліною «Бухгалтерський облік в прикладних програмних рішеннях», як показано у графі 3 (табл. 1).

Таблиця 1

РОЗМІЩЕННЯ НАУК І ДИСЦИПЛІН У НАВЧАЛЬНОМУ ПЛАНІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ

№ семестру		Послідовність засвоєння наук і дисциплін відповідно до діючого навчального плану	Пропозиції щодо послідовності засвоєння студентами наук і дисциплін
4 курс	7 семестр	1) Наука «Інформаційні системи і технології обліку»; 2) Тренінг з науки «Інформаційні системи і технології обліку»	1) Наука «Інформаційні системи і технології в обліку»
	8 семестр	3) Дисципліна «Бухгалтерський облік в прикладних програмних рішеннях (вибіркова дисципліна)»	2) Дисципліна «Бухгалтерський облік в прикладних програмних рішеннях»; 3) Тренінг з науки «Інформаційні системи і технології в обліку»

Це дозволило б забезпечити логічність, послідовність та ефективність навчального процесу, забезпечити повноту закріплення теоретичних знань і практичних навичок отриманих студентами, і гарантувало б формування необхідних професійних компетентностей у межах науки «Інформаційні системи і технології в обліку» щодо використання прикладних програмних рішень, необхідних для успіху на сучасному ринку праці.

Кузьмінська О.Е., к.е.н., професор кафедри біліку в кредитних бюджетних установах та економічного аналізу

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЗВІТНІСТЬ БАНКІВ»

Процес реформування сфери вітчизняної вищої освіти нерозривно пов'язаний із запровадженням інноваційних навчальних технологій, що ґрунтуються на активних методах і формах навчання, спрямованих, насамперед, на розвиток критичного мислення і творчих здібностей студента, на формування потенціалу особистості і розвиток аналітичних навичок. Для забезпечення конкурентних переваг на ринку праці сучасному фахівцеві з обліку й аудиту, що володіє глибокими фундаментальними знаннями в поєднанні з уміннями їх застосовувати в різних умовах професійної діяльності, необхідно сформувані такі загальні компетентності, як навики роботи у команді, здатність швидко засвоювати нові технології, навики самоосвіти, а також здатність до науково-дослідної роботи. Ефективна організація навчального процесу на основі інноваційних освітніх технологій обумовлює необхідність запровадження різноманітних форм самостійної та індивідуальної роботи студентів з елементами наукового пошуку.

«Звітність банків» є дисципліною фахового спрямування магістерської програми «Облік і аудит в управлінні банками». Студенти денної форми навчання після закінчення семестрових аудиторних лекційних занять з дисципліни виконують завдання для самостійної роботи та індивідуальні завдання на базах практики.

Під час лекційних занять з дисципліни застосовуються такі інноваційні освітні технології, як розкриття лекційного матеріалу за допомогою мультимедіа, проведення проблемних лекцій, лекцій-діалогів і лекцій-дискусій, що сприяє оптимізації розподілу аудиторного часу та забезпечує зворотний зв'язок викладача з аудиторією.

При вирішенні завдань для самостійної роботи студенти мають можливість використання матеріалів дистанційного навчально-методичного комплексу з дисципліни «Звітність банків» (WebCT). Зазначений інтернет-ресурс, крім того, може використовуватись для написання рефератів, вирішення інших індивідуальних завдань, а також для спілкування з викладачем з приводу виконання завдань СРС за допомогою електронної пошти та форуму WebCT «Звітність банків».

Вирішення індивідуальних завдань з дисципліни «Звітність банків» дозволяє поглибити, узагальнити та закріпити знання, одержані студентами в процесі навчання, а також виробити навички застосування цих знань на практиці. Студент обирає два види індивідуальних завдань, тематику яких погоджує з викладачем, з наступного переліку: аналітичний огляд наукових публікацій, написання реферату, аналітичний звіт про власні наукові дослідження, підготовка презентації (доповіді), виконання завдань у рамках дослідницьких проектів кафедри (факультету), переклад літературних джерел іншомовного походження за заданою проблематикою. Студент може обрати тему індивідуального завдання, безпосередньо пов'язану з темою магістерської дипломної роботи, якщо нею передбачено розкриття питань формування фінансової або статистичної звітності банків.

Інноваційні освітні технології, що застосовуються у процесі викладання дисципліни «Звітність банків» сприяють формуванню конкурентоспроможних фахівців магістерського рівня за програмою «Облік і аудит в управлінні банками», які володіють широким спектром сучасних знань, умінь, навичок і здатністю до самостійного навчання в умовах змін нормативно-законодавчого регулювання обліку, зумовлених реформуванням вітчизняної системи бухгалтерського обліку.

*Ларікова Т.В., к.е.н, старший викладач
кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу*

ЗАСТОСУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ МІЖ ВИКЛАДАЧЕМ І СТУДЕНТОМ

У педагогічній діяльності можуть виникати конфліктні ситуації між викладачем і студентом, їх називають «навчальні конфлікти». Як правило, конфлікт виникає не одразу, а поступово. Викладачі починають відчувати невдоволення, нестриманість студента. Одразу реагувати не варто, бо студент має бажання задовольнити власні амбіції перед аудиторією, і буде продовжувати провокувати викладача. Усвідомивши, що порушено баланс в інтересах педагога і студента, слід проаналізувати випадок, не доводячи його до загострення, до виникнення конфліктної ситуації. Викладач може проявити ініціативу, запросивши студента на відверту бесіду, наприклад, після заняття.

Кожний конфлікт у педагогічній практиці — гостра ситуація, однак, завдяки підвищеній емоційності може сприяти усвідомленню моральних законів. Отже, важливо подивитися на конфлікт як на спонтанно виниклі або спеціально створювані суперечності у стосунках між викладачем і студентом, які за умови конструктивного розв'язання приводять до позитивних змін у стосунках його учасників, їхнього розвитку і розвитку всього колективу. Викладач не повинен боятися конфлікту, якщо він виникає, слід опанувати технологію поведінки у конфліктній ситуації.

Конфлікт не можна обходити увагою, і якщо викладач не усвідомить цього і вчасно не внесе коректив у ситуацію, вона може набути деструктивного характеру. Належно продумані, делікатні превентивні дії знімають напругу, відкривають простір для позитивних емоцій. Найефективнішим є розмова, компроміс, взаємний аналіз ситуації.

Для ефективного подолання конфліктної ситуації викладачеві необхідно обрати поведінку, враховуючи власний метод, методи інших, втягнутих до конфлікту людей. Психолого-педагогічна наука виокремлює основних п'ять методів поведінки в конфліктній ситуації.

1. Конкуренція. Прагнення стати центром ситуації. За цієї позиції погляди, потреби інших учасників ситуації не сприймаються як значущі. Це активний, майже агресивний наступ, намагання вирішити конфлікт, ігноруючи інтереси інших осіб. Виявляється в діях, задоволенні своїх інтересів на шкоду іншим учасникам конфлікту.